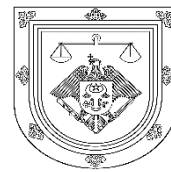

CONSILIUL SUPERIOR AL PROCURORILOR

Republica Moldova, municipiul Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
website: www.csp.md tel: (+373) 022-828-501 e-mail: aparat@csp.md

15 octombrie 2026 nr.5/1-01d/26-2375

la nr.CS-3007-25-158-2262 din 08 octombrie 2026

Domnului Alexandru IACUB
Secretar general adjunct al Guvernului

Domnului Vladislav COJUHARI
Ministrul Justiției

Stimate domnule secretar general,
Stimate domnule ministru,

Cu referire la *proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea garanțiilor independenței procesuale a procurorilor) (inițiativa legislativă nr.372 din 07.10.2026)*, vă comunicăm că acesta a fost diseminat în rândul memoriilor Consiliului și a organelor din subordine și, în limita competențelor sale constituționale, formulează următoarele observații și propuneri.

Proiectul de lege urmărește consolidarea garanțiilor independenței procesuale a procurorilor prin modificarea unor prevederi ale Codului de procedură penală și ale *Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură*, în special sub aspectul exercitării controlului ierarhic în raport cu procuraturile specializate, al stabilirii competenței de efectuare a urmăririi penale și al instituirii unor mecanisme suplimentare de control judiciar, precum și al participării ministrului justiției la adoptarea unor categorii de hotărâri ale Consiliului Superior al Procurorilor.

Potrivit notei de fundamentare, intervențiile legislative sunt determinate de necesitatea consolidării autonomiei funcționale a procuraturilor specializate și a garanțiilor împotriva ingerințelor nejustificate în activitatea procesuală a procurorilor.

Consiliul Superior al Procurorilor recunoaște importanța obiectivului urmărit prin promovarea proiectului de lege, însă consideră că realizarea acestuia necesită o abordare echilibrată, care să țină cont atât de particularitățile activității procuraturilor specializate, cât și de principiile fundamentale de organizare și funcționare a sistemului Procuraturii.

Cu referire la **art.I din proiect**, prin care se modifică art.51, art.271 și art.300 din Codul de procedură penală, Consiliul formulează observații de principiu, în limitele rolului său de garant al independenței și imparțialității procurorilor, aspectele de tehnică procesual-penală urmând a fi evaluate de autoritățile cu atribuții în domeniu.

Consolidarea garanțiilor procurorului în raport cu indicațiile ierarhice corespunde standardelor europene, potrivit cărora indicațiile trebuie formulate în scris și motivate, iar legalitatea lor trebuie să poată fi verificată de o instanță sau de un organ independent

(Comisia de la Veneția, *Raportul privind standardele europene referitoare la independența sistemului judiciar. Partea a II-a: Serviciul de urmărire penală*, CDL-AD(2010)040, pct.57–59). Totodată, Procuratura funcționează ca sistem organizat ierarhic, în care Procurorul General deține, pe lângă atribuțiile de conducere, competențe procesuale inerente poziției sale, iar controlul ierarhic rămâne un instrument de asigurare a legalității urmăririi penale și a unei practici unitare. Prin urmare, consolidarea autonomiei funcționale a procuraturilor specializate nu trebuie să conducă la fragmentarea ierarhiei procesuale sau la lipsirea de eficiență a controlului ierarhic

Din perspectiva competenței sale instituționale, Consiliul consideră necesar ca soluțiile propuse să asigure un echilibru între independența procesuală a procurorului, autonomia funcțională a procuraturilor specializate și exercitarea efectivă a atribuțiilor legale ale Procurorului General.

În acest sens, consolidarea garanțiilor de independență trebuie corelată cu principiile de organizare și funcționare a Procuraturii ca sistem unic, în cadrul căruia controlul ierarhic contribuie la asigurarea legalității și a coerenței activității procurorilor. Totodată, exercitarea acestui control trebuie să respecte independența procesuală a procurorului de caz și să fie însoțită de garanții adecvate împotriva intervențiilor arbitrare (art. 3 alin. (4) – (6), art. 7 alin. (1) și art. 13 alin. (1) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură).

În ceea ce privește opinia prealabilă a procurorului-șef al procuraturii specializate, proiectul nu clarifică natura acesteia și necesită o delimitare clară între obligația de consultare și efectele juridice ale opiniei exprimate. Consiliul consideră că solicitarea și prezentarea opiniei trebuie reglementate ca obligații procedurale, iar opinia trebuie să aibă caracter consultativ. Procurorul General urmează să examineze argumentele prezentate și, în cazul adoptării unei soluții diferite, să motiveze neacceptarea acestora. Astfel, consultarea ar constitui o garanție efectivă de examinare a poziției procuraturii specializate, păstrând competența decizională și responsabilitatea Procurorului General pentru soluția adoptată.

Pentru funcționarea acestui mecanism, este necesară stabilirea termenului de prezentare a opiniei și a consecințelor neprezentării acesteia. Neîndeplinirea obligației de prezentare a opiniei în termen nu trebuie să împiedice exercitarea atribuțiilor legale ale Procurorului General. De asemenea, situațiile care justifică intervenția fără consultare prealabilă trebuie delimitate expres și însoțite de obligația motivării urgenței și a informării neîntârziată a procurorului-șef al procuraturii specializate.

În ceea ce privește mecanismele de contestare, Consiliul reține importanța existenței unor garanții efective pentru protejarea independenței interne a procurorilor, inclusiv în raport cu actele Procurorului General. Standardele europene recunosc compatibilitatea organizării ierarhice cu independența procurorilor și recomandă mecanisme clare de contestare a indicațiilor considerate nelegale sau nejustificate (Avizul CCPE nr. 13 (2018), pct. 39–44). În consecință, definitivarea proiectului trebuie să asigure claritatea raportului dintre consultarea prealabilă, competența de adoptare a deciziei și controlul legalității acesteia, astfel încât garanțiile instituite să protejeze independența procurorilor și să permită desfășurarea eficientă și continuă a activității Procuraturii.

Cu referire la **art.II din proiect**, în partea ce vizează calitatea ministrului justiției de membru de drept al Consiliului Superior al Procurorilor, Consiliul reiterează poziția sa

constantă, susținută de mecanismele internaționale de monitorizare, și expusă anterior, inclusiv prin Hotărârea nr.1-436/2025 din 23 decembrie 2025, adoptată în contextul avizării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*sporirea transparenței în administrarea sistemului judecătoresc și a procuraturii și consolidarea integrității judecătorilor care examinează cauze de corupție*)¹, referitoare la necesitatea alinierii componenței organului de autoadministrare a procurorilor la standardele europene de independență instituțională.

În acest context, se reamintește că, prin *Legea nr.200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor)*, legiuitorul a instituit un mecanism de încetare etapizată a calității de membru de drept al Consiliului Superior al Procurorilor, stabilind inițial data de 1 ianuarie 2026 pentru încetarea acestei calități în privința ministrului justiției, termen prelungit ulterior până la 1 ianuarie 2028.

Soluția legislativă adoptată în anul 2023 a fost fundamentată inclusiv pe necesitatea revizuirii componenței Consiliului Superior al Procurorilor în vederea consolidării garanțiilor de independență instituțională și a reducerii riscurilor de influență a puterii executive asupra organului de autoadministrare a procurorilor. Astfel, încetarea calității de membru de drept al ministrului justiției a fost concepută ca parte a unui proces de ajustare a cadrului normativ național la recomandările formulate de organismele internaționale de specialitate, iar menținerea temporară a acestei calități a reprezentat o soluție tranzitorie.

Sub acest aspect, Consiliul reamintește că Grupul de State împotriva Corupției (GRECO), în cadrul Rundeii a IV-a de evaluare, a formulat recomandări explicite privind consolidarea garanțiilor de obiectivitate, imparțialitate și transparență în ceea ce privește componența și funcționarea Consiliului Superior al Procurorilor, inclusiv prin excluderea participării *ex officio* a ministrului justiției. În cel de-al treilea Raport interimar de conformare al Republicii Moldova, GRECO a constatat că recomandarea respectivă a fost implementată doar parțial, având în vedere menținerea, cu titlu tranzitoriu, a calității ministrului justiției de membru de drept al Consiliului.

Totodată, Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE), în Opinia nr.18 (2023) privind consiliile procurorilor ca organisme-cheie ale autonomiei de conducere a procurorilor, a subliniat că participarea reprezentanților puterii executive în cadrul acestor organisme ar trebui descurajată, întrucât poate genera îndoieli cu privire la independența lor. În acest sens, prezintă relevanță nu doar independența efectivă a organului de autoadministrare, ci și aparența de independență, ca element esențial pentru menținerea încrederii publice în sistemul Procuraturii.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că prezența, chiar și într-un rol pur pasiv, a unui membru al Guvernului în cadrul unui organ abilitat să aplice sancțiuni disciplinare judecătorilor este, în sine, extrem de problematică din perspectiva exigențelor de independență și imparțialitate ale art.6 din Convenție (*Catană c. Republicii Moldova*, nr.43237/13, 21 februarie 2023), raționament relevant, *mutatis mutandis*, și pentru organul de autoadministrare a procurorilor.

¹ ulterior adoptată *Legea nr.333/2025 pentru modificarea unor acte normative (sporirea transparenței în administrarea sistemului judecătoresc și a sistemului Procuraturii și consolidarea integrității judecătorilor care examinează cauze de corupție)*

În schimb, excepția instituită pentru procedurile de evaluare externă nu își găsește o justificare suficientă. Hotărârea adoptată de Consiliu în temeiul art.18 din *Legea nr.252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative* produce asupra carierei procurorului efecte cel puțin la fel de grave ca hotărârile din materie disciplinară sau de carieră, nepromovarea evaluării atrăgând eliberarea din funcție. Excepția contravine, astfel, logicii înseși a soluției propuse: ministrul ar fi exclus de la hotărârile privind cariera și răspunderea disciplinară a procurorului, dar ar participa la cele prin care se decide, în fapt, menținerea acestuia în funcție.

Curtea Europeană a recunoscut, de altfel, aplicabilitatea art.6 din Convenție, sub aspect civil, procedurilor extraordinare de evaluare a integrității judecătorilor și procurorilor, examinând în acest context și independența organelor de evaluare față de puterea executivă (*Xhoxhaj c. Albaniei*, nr.15227/19, 9 februarie 2021). Exigențele de independență și imparțialitate, inclusiv sub aspectul aparenței, se impun, prin urmare, cu aceeași intensitate și în privința hotărârilor adoptate de Consiliu în procedura de evaluare externă.

Totodată, participarea ministrului justiției nu este necesară pentru asigurarea caracterului extern și obiectiv al evaluării. Acesta este garantat prin componența Comisiei de evaluare, care include membri internaționali, prin limitele stricte ale competenței Consiliului, care poate accepta raportul Comisiei sau îl poate respinge o singură dată, dispunând reluarea procedurii, precum și prin controlul judecătoresc exercitat de Curtea Supremă de Justiție.

Prin urmare, Consiliul propune excluderea excepției privind procedurile de evaluare externă, astfel încât restricția să se aplice și hotărârilor adoptate în temeiul Legii nr.252/2023.

În concluzie, Consiliul Superior al Procurorilor subliniază importanța asigurării unei componente instituționale care să excludă riscurile sau aparențele de influență a puterii executive asupra organului de autoadministrare a procurorilor, în concordanță cu recomandările GRECO și cu standardele europene în materie.

În considerarea celor expuse, Consiliul Superior al Procurorilor solicită luarea în considerare a observațiilor și propunerilor formulate la definitivarea proiectului pentru lectura a doua, astfel încât soluțiile legislative să asigure coerența garanțiilor de independență procesuală a procurorilor și să consolideze independența și imparțialitatea organului de autoadministrare.

Cu respect,

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

Digitally signed by Obadă Dumitru
Date: 2026.10.16 09:18:45 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Dumitru OBADĂ